

Terveysten edistämisen määrärahat

Hakuinfo vuoden 2025 määrärahan hakemisesta

Anni Helldan
Kehittämispäällikkö

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos

16.5.2024

Tilaisuuden käytännöt

- Tilaisuus tallennetaan
- Osallistujat pitävät mikrofonit ja kamerat kiinni.
- Kysymyksiä voi kirjoittaa Keskustelupalstalle puheenvuoron aikana.
 - Vastaukset kysymyksiin kirjoitetaan palstalle tilaisuuden aikana tai sen jälkeen.
 - [Usein kysyttyä-sivua](#) täydennetään tilaisuuden kysymysten avulla.
- Tilaisuudessa noudatetaan turvallisempien tapahtumien [periaatteita](#).

16.5.2024

Tilaisuuden
materiaalit löytää
[Innokylästä](#)
Terveysten
edistämisen
määrärahan
kokonaisuudesta

Ohjelma

- Yleistä tietoa määrärahasta ja hausta
- Mikä tekee hakemuksesta laadukkaamman
- Usein kysyttyä

16.5.2024

www.thl.fi/maararaha

www.thl.fi/anslag

Terveysten edistämisen määrärahasta 1/2

- Lakisääteinen, harkinnanvarainen määräraha, joka perustuu lakiin (15.5.2009/333) ja valtioneuvoston asetukseen (535/2009) terveyden edistämisen määrärahasta. Myös valtionavustuslaki määrittelee toimintaa.
- Tavoitteena on ylläpitää ja kohentaa väestön terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä, sekä vähentää eriarvoisuutta hyvinvoinnissa ja terveydessä.
- Määrärahasta myönnetään valtionavustuksia tai tehdään sopimuksia 1–3 vuotta kestäviin terveyden edistämisen kokeilu- ja kehittämishankkeisiin sekä terveyden edistämistä tukeviin tutkimushankkeisiin ja ohjelmiin. Perustutkimusta ei määrärahalla rahoiteta.

Terveyden edistämisen määrärahasta 2/2

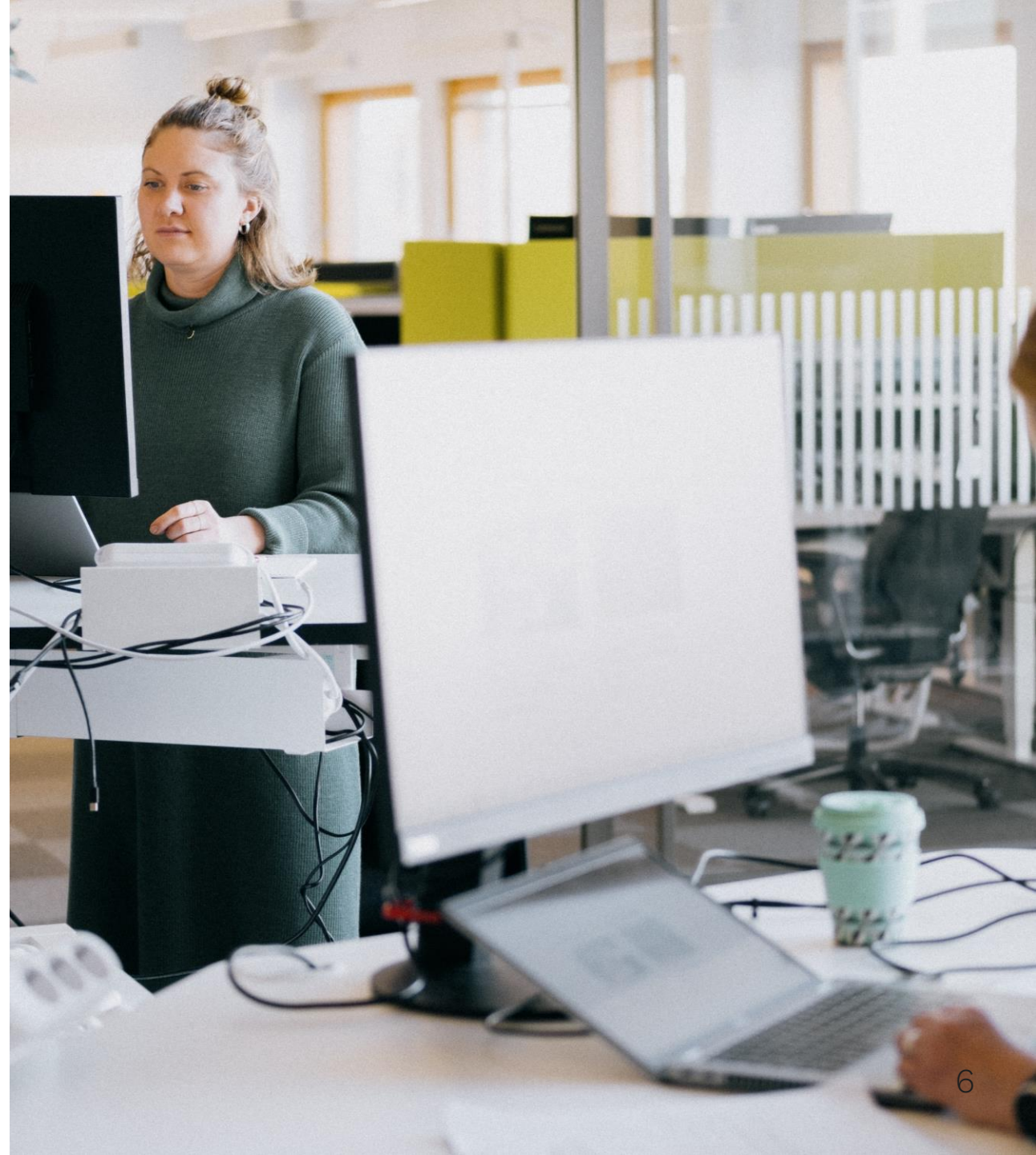
- Määrärahasta myönnetään valtionavustuksia kunnille, hyvinvointialueille, järjestöille, säätiöille ja muille toimijoille (esim. ammattikorkeakoulut ja muut oppilaitokset). Lisäksi voidaan tehdä sopimuksia valtionhallinnon laitosten kanssa terveyden edistämisen hankkeista.
- Määrärahalla ei tueta kaupallista toimintaa tai sellaisen valmistelua.
- Määrärahan käytöstä päätetään käyttösuunnitelmalla, jonka valmistelusta vastaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos sosiaali- ja terveysministeriön antaman ohjeen mukaisesti.

Hakuilmoitus

- Tietoa [määrärahan verkkosivuilla](#)
- [Uutinen](#) luettavissa thl.fi-verkkosivuilla
- [Haeavustuksia.fi](#)
 - Vähimmäistiedot
 - Valtionavustusehdot (vakioehdot)

16.5.2024

Määrärahan verkkosivut

- [Verkkosivut](#) toimivat hakuoppaana.
- Kaikki olennainen tieto löytyy sivuilta
 - [Painopisteet, yleiset painotukset, valmistelun lähtökohdat](#)
 - [Taloussuunnittelu](#)
 - [Taustamateriaalia](#) (Alasivut)
 - [Arviointikriteerit](#)
 - [Usein kysyttyä](#)
- Valtionavustusehdot ovat [sähköisessä järjestelmässä](#) ja [haavustuksia.fi-palvelussa](#)
- Aikaisempien vuosien käyttösuunnitelmat ovat luettavissa [STM:n verkkosivuilla](#)

16.5.2024

Hakuaika

- Haku on auki 14.6. klo 16.15 asti
- Hankearviointi tehdään hankehakemuksen pohjalta, ei laajempia kuvauksia liitteeksi
 - Aiesopimukset ja tutkimussuunnitelmat sallittuja
- Hakuajan päättymisen jälkeen hankehakemuksia ei oteta vastaan, eikä hankehakemusta voi täydentää.
- THL lähettää määrärahan käyttösuunnitelman STM:ään 31.10.2024. Tämän jälkeen hanke-ehdotuksen tilasta saa tietoa.

16.5.2024

Sähköinen järjestelmä

- Hankehakemus täytetään sähköisessä järjestelmässä: <https://thl.apurahat.net/>
- Hakemuksella voi olla useita muokkaajia, mutta sitä voi muokata vain yksi henkilö kerrallaan. Järjestelmä ei yhdistä yhtä aikaa tehtyjä kirjauksia. Viimeisin tallennus tulee voimaan.
- Tiedot tallentuvat järjestelmään, kun siirryt seuraavalle sivulle ”Tallenna ja jatka” tai ”Tallenna ja palaa” -napista.
- Istunto katkeaa automaattisesti kahden (2) tunnin kuluttua. Muista tallentaa hakemuksesi ennen kahden tunnin kulumista!
- Kuka tahansa hakemuksen muokkaajista voi lähettää hakemuksen. Hakemus allekirjoitetaan (hankkeen vastuhenkilö) siinä vaiheessa, jos hanke etenee rahoitettavaksi.

16.5.2024

Muista tallentaa hankehakemuksen tekstit riittävän usein!

Valmistelun
lähtökohdat,
painotukset
ja
painopisteet

Valmistelun lähtökohdat

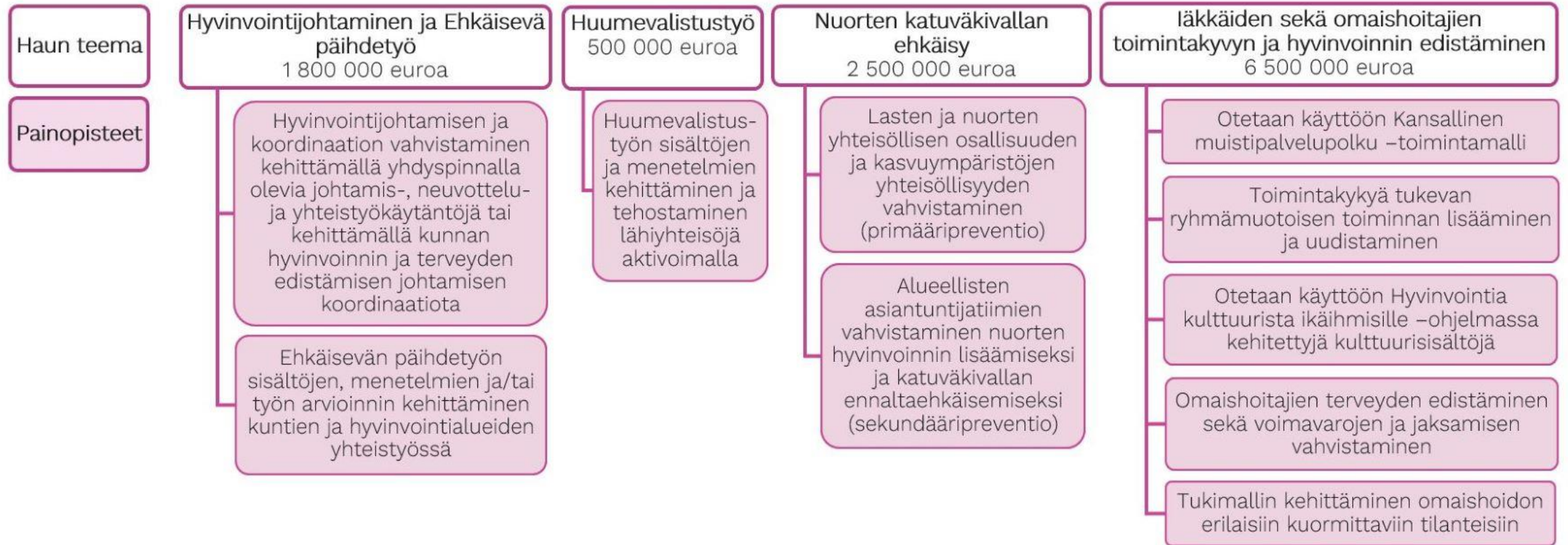
- Hankkeiden tulee liittyä kansallisten terveyden edistämisen ohjelmien toimeenpanoon.
- Tuettavan hankkeen tulee tehostaa terveyden edistämisen rakenteiden ja menetelmien kehittämistä sekä eri toimijoiden moniammatillista ja monitoimijaista yhteistyötä uudistuvissa palvelurakenteissa.
- Hankkeen tulee edistää hankkeen kohderyhmän osallisuutta lisääviä toimintatapoja.
- Hankkeen tulee tuoda kansallista lisäarvoa terveyden edistämiselle hyödyntämällä jo olemassa olevia hyviä käytäntöjä innovatiivisesti tai kehittämällä uudenlaisia menetelmiä terveyden edistämiseen.
 - Hankkeen tulee potentiaalisesti hyödyttää myös muita toimijoita.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteuttaa hankekaudella vaikuttavuustutkimusta ikääntyneiden/omaishoitajien ja nuorten kokonaisuuksissa, jolla seurataan rahoitettavien hankkeiden vaikutuksia ja vaikuttavuutta. Osa hankkeista toimii yhteistyössä THL:n kanssa.

Yleiset painotukset kaikkiin painopisteisiin

- Määrärahalla tuetaan kunnissa toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa sekä toimintaa, jota kunnat, hyvinvointialueet ja järjestöt toteuttavat yhdessä.
- Toiminnan tulee kohdentua lisäämään väestön kriisinkestävyyttä sekä vähentämään eriarvoisuutta hyvinvoinnissa ja terveydessä. Toiminnassa tulee huomioida ihmisen ja ympäristön hyvinvoinnin riippuvuus toisistaan.
- Toiminnan tulee tukea Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 – valtioneuvoston periaatepäätöksen toimeenpanoa ja siinä tulee huomioida hyvät väestösuhteet ja väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen parantaminen.

Painopisteet ja määrärahakehys vuodelle 2025

Painopisteiden täydelliset kuvaukset löytyvät verkkosivuilta www.thl.fi/maararaha.

Pohdittavaksi

Miten tehdä
hakemuksesta
laadukkaampi?

Perusperiaatteet

- Hyvä hanke perustuu johonkin havaittuun yhteiskunnalliseen tarpeeseen ja hankesuunnitelman taustalla on jokin testattu tieto, näyttö tai vähintään perusteltu oletus siitä, miksi valituin toimintatavoin on mahdollisuus saavuttaa tavoitellut muutokset.
 - Hankesuunnitelman kohdat 8 ”Hankkeen tarve” ja 12 ”Hankkeessa käytetty menetelmä”.
- Tarpeen kuvauksessa on tärkeää huomioida kohderyhmän ääni. Ketä tarpeiden kartoituksessa on kuultu? Onko tarve noussut kohderyhmältä tai onko hankkeen kohderyhmä saanut kertoa tarpeistaan?
- Nousevatko hankkeen tavoitteet kuvatun tarpeen pohjalta?

Kohderyhmän valinta

- Hankkeen tulee kohderyhmän määrittelyn lisäksi arvioida sitä, kuinka paljon kohderyhmän jäseniä on hankkeen toiminta-alueella ja kuinka suuren osan hanke pyrkii tavoittamaan (kohta 10).
- Fokusoi riittävästi: ei liikaa kohderyhmiä! Yksi hanke ei voi ratkaista ongelmaa kaikkien osalta.
- Arvioi hankkeen resurssit suhteessa siihen, kuinka moneen eri kohderyhmään tulee hankeaikana vaikuttaa.
- Voi olla haastavaa pitää kasassa hanketta, jossa eri kohderyhmille kohdennetaan monenlaista eri toimintaa (tulee näkyä taulukossa 11).
- Hanke-ehdotusten arvioinnissa arvostetaan selkeyttä ja realistisuutta.

Läpiviennin kuvaus ja suunnitelma eli vaikutusketju

11 Hankkeen läpiviennin kuvaus ja suunnitelma

Täytä taulukko vasemmalta oikealle niin, että jokaisella tavoitteella on siihen kohdistuva toiminta, toiminnan oletettu tulos jne. Kirjoita yksittäinen tavoite omalle rivilleen. Saman tavoitteen voi kirjoittaa useammalle riville, jos sille ollaan suunniteltu monenlaista toimintaa.

Tavoitteet ja osatavoitteet	Toiminta	Toiminnan oletettu tulos	Vaikutukset	Mittarit ja tavoitellun muutoksen taso
Minkälaista muutosta tavoitellaan? Hyvä tavoite on täsmällinen, realistinen ja mitattavissa oleva. Tavoite on saavutettavissa hankkeena ja hankkeen resursseilla.	Mitä eri toimintoja järjestetään ja millä aikataululla?	Kuville tavoitellun toiminnan tasoa. Esimerkiksi mikä rakenne/prosessi syntyi, kuinka paljon toimintaa on tehty ja kuinka paljon kohderyhmää on osallistunut?	Miten kohderyhmän hyvinvoinnin tai kohteena olleen rakenteen/prosessin tila muuttui?	Mitä mittareita käytetään vaikutusten arviointiin ja mikä on tavoiteltava muutos mittarissa? Mittari on laadullinen tai numeerinen kuvaaja, jonka avulla voidaan seurata ennen ja jälkeen tilannetta

- Vaikutusketju kuvaa sitä, kuinka toiminta saa aikaan vaikutuksia. Taulukossa pyydetään kertomaan hankkeen tavoitteet, toiminta, toiminnan tulokset sekä ennakoidut vaikutukset ja arvioinnissa käytettävät mittarit.
- Yksi rivi on loogisesti etenevä kokonaisuus -> taulukko on eheä ja hallittavissa oleva kokonaisuus.
- Taulukko on tärkeää täyttää huolellisesti, selkeästi ja napakasti.
- Saman tavoitteen kohdalla voi olla monenlaista toimintaa tai ”keinoryppäitä”, ne kannattaa laittaa omalle rivilleen. Tällöin tavoite-sarakkeeseen voi kirjata saman tavoitteen vaikka useamman kerran. Näin selkeys säilyy!
- Onko erilaisella toiminnalla eri vai sama vaikutus?

Tavoite

- Hankkeella tulee olla selkeästi määritellyt täsmälliset tavoitteet, joita tavoitellaan valituilla menetelmillä ja toiminnalla.
- Tavoite kuvaa tavoiteltavaa tilaa tai muutosta, ei tekemistä.
- Hankkeen tavoite saattaa koskea sen tuotoksia, tuloksia tai vaikutuksia.
- Tavoite muotoillaan niin, että se on saavutettavissa hankeaikana. Ei ole hankkeen edun mukaista muotoilla liian kunnianhimoisia tavoitteita.
- Esim. Koulutuksen myötä ihmiset oppivat ja käyttäytymisen muuttuu.

16.5.2024

Toiminnan oletettu tulos

- Toiminnan oletettu tulos -kohdassa tuodaan esille, miten laajasta toiminnasta on ollut kyse.
- Esim. kuinka monta koulutusta järjestettiin ja kuinka paljon oli osallistujia. Tässä voidaan kuvata myös uuden rakenteen lopputulosta, esim. on perustettu säännöllisesti kokoontuva ryhmä, on sovittu uudentlaisista toiminnan käytännöistä kirjallisesti tms.

Vaikutus

- muutos, jonka hankkeen toiminta aiheuttaa joko yksin tai yhdessä muiden tekijöiden kanssa
- vaikutus on linjassa tavoitteen kanssa
- Esim. toiminta muuttuu järjestetyn koulutuksen myötä

16.5.2024

Mittarit ja hankearviointi 1/2

- Hanke arvioi toimintaansa koko hankeajan. Ollaanko menossa kohti tavoitteita?
- Hankkeen vaikutusten arviointiin tulee määritellä mittarit sekä tavoiteltava muutoksen taso kohdan 11 taulukossa.
- Mittari on laadullinen tai numeerinen kuvaaja, jonka avulla voidaan seurata ennen ja jälkeen tilannetta.
- Mittari ei kuvaa tiedonkeruun menetelmää. Menetelmät tulisi kuvata arviointisuunnitelmassa.

Mittarit ja hankearviointi 2/2

- Arviointisuunnitelma vastaa kysymyksiin mitä arvioidaan (prosesseja, vaikutuksia, kohderyhmän saavuttamista yms.), miksi, kuka arvioi, mistä arvioitava tieto saadaan ja miten sitä hyödynnetään.
 - Arvioinnilla tulisi olla merkitys. Jos esim. hankkeessa järjestetty työpaja ei tuota sitä vaikutusta, mitä haettiin, tarvitaanko kenties lisätoimenpiteitä tai korjausliikkeitä?

Taloudellisten vaikutusten arviointi

- Terveysten edistämisen määrärahoja hakevien tulee arvioida etukäteen hankkeen mahdollisia taloudellisia vaikutuksia. Mitkä ovat hankkeen avulla syntyvät vaikutukset taloudelliselta kannalta?
- Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa voi pyrkiä osoittamaan hankkeen tavoitteen tuottavan yhteiskunnalle säästöjä, mutta tärkein osa taloudellisten vaikutusten osoittamisessa ei välttämättä kuitenkaan ole todistettavissa olevat mittavat säästöt.
- Yhtä lailla hankkeessa saavutettu lisääntynyt hyvinvointi on tavoiteltavaa, vaikka se ei tuottaisi mitattavissa olevia taloudellisia säästöjä.
- Euromääräisten säästöjen osoittaminen voi olla mahdollista vain osassa tapauksista, mutta näiden tarkasteluun on kuitenkin syytä kiinnittää huomioita.
- Olennaista on tuoda esiin se, mihin hankkeen kuvaamat arvioinnit perustuvat.

Aiemmat hakijat ovat kuvanneet hankkeiden taloudellisia vaikutuksia esimerkiksi näin....

Hankehakemuksen kohta : Arvio hankkeen taloudellisista vaikutuksista

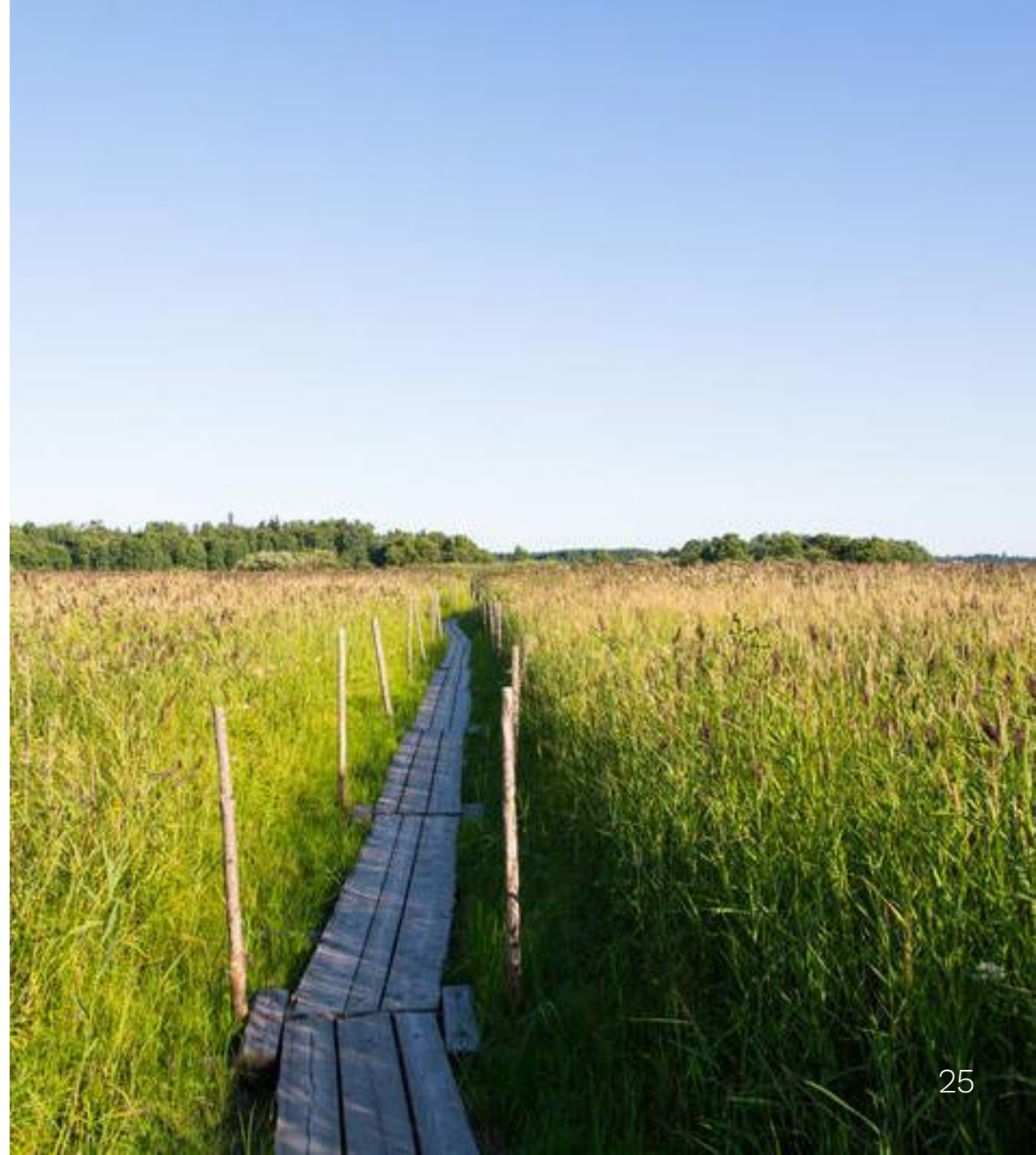
- Vähintään fraasimaisesti viitataan yleisesti toiminnan vähentävän tai lykkäävän raskaita palveluja ja että tämä tuottaa taloudellisia säästöjä.
- Hanke nimeää yksikkökustannuksia, soveltaa olemassa olevaa vaikutustietoa.
- Parhaimmillaan hanke arvioi oman toiminnan taloudellisia vaikutuksia ennalta.

Arviointikriteerit

- Hankesuunnitelma arvioidaan määrärahan [verkkosivuilta](#) löytyvien arviointikriteerien avulla

16.5.2024

Usein kysyttyä

Tyypillisimmät
kysymykset

Voiko hanke sisältää usean painopisteen sisältöjä?

- Voi, mutta vähintään yhden painopisteen kaikki vaatimukset/näkökulmat tulee täyttää.
- Hankehakemuksella valitaan yksi pääpainopiste ja lisätietoihin kirjataan, mihin muihin painopisteisiin hanke vastaa.
- Liian laaja kokonaisuus voi kuitenkin olla vaikeasti hallittavissa ja arvioinnissa puntaroidaan, onko tavoitteet realistia hankeaikana saavutettaviksi.

Voiko sama hakija laittaa useamman hakemuksen?

- THL ei rajoita yhden toimijan tekemien hakemusten määrää, joten sama hakija voi suunnitella hankkeita eri painopisteisiin.
- Mietittäväksi tulee, että onko resursseja tehdä monta laadukasta hakemusta.

Yhteistyön muodot 1/2

- Hankkeessa voi olla mukana useita toimijoita.
- Mikäli avustusta jakautuu useammalle toteuttajalle, toimii yksi hankkeen hallinnoijana ja muut osatoteuttajina. Hankkeen hallinnoijan tiedot kirjataan hakijan tietoihin (kohta 2), muiden osuutta tuodaan esille kohdissa 19 ja 20.
- Hallinnoija vastaa tarvittavien seurantadokumenttien (esim. maksatushakemukset ja raportit) toimittamisesta THL:lle. Osatoteuttajat toimittavat hallinnoijalle tiedot omasta osuudestaan dokumenttien kokoamista varten. Avustus maksetaan hallinnoijalle, joka siirtää tämän jälkeen osatoteuttajille heidän osuutensa.

Yhteistyön muodot 2/2

- Osatoteuttajien kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamisesta tulee solmia sopimus, jossa kuvataan roolit ja vastuut.
- Hankkeella voi olla myös yhteistyökumppaneita, jotka ovat mukana omalla panoksellaan ja joille ei osoiteta avustusta. Yhteistyö kuvataan hankesuunnitelmassa ja siitä voidaan myös solmia sopimus. Näitä sopimuksia ei kuitenkaan tarvitse toimittaa THL:ään.

16.5.2024

Omavastuuosuudesta 1/2

- Valtionavustuslaki (688/2001, 6 §) määrittelee, että valtionavustus ei saa kattaa hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyttä määrää, jollei valtionavustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi välttämättömistä ja perustelluista syistä muuta johdu (erityisperustelut tarvitaan).
- Laki ei määrittele omavastuuosuuden suuruutta. Sen suuruus on terveyden edistämisen määräraahahankkeissa tavallisesti noin 10–20 prosenttia kokonaiskustannuksista.
- Omavastuiden suuruudet voivat vaihdella hankkeen toteuttajien kesken tai esimerkiksi yksi toteuttajista voi kerryttää sen kokonaisuudessaan.

Omastuuosuudesta 2/2

- Omastuuosuus voi olla mitä tahansa hankkeen kustannuksia, jotka hyväksyttäisiin myös avustuksella kustannettaviin kuluihin.
Omastuuosuutta voi täten olla esimerkiksi hankkeeseen työtä tekevien palkkakustannukset, tilavuokrat, puhelinkulut ja muut hallintokulut.
- Omastuuosuus tulee olla kirjattuna hankkeen kirjanpitoon, kuten hankkeen muutkin kulut.

Varmista nämä asiat

- Hankkeessa on mukana kuntatoimija ja riittävät yhteistyöverkostot.
- Kaikkiin kohtiin on vastattu, eikä esimerkiksi viitata mahdollisiin liitteisiin, joissa on laajempi kuvaus. Puutteelliset hakemukset hylätään!
- Hankehakemuksessa on riittävät tiedot, ei vajaita vastauksia.
- Kolmivuotinen hanke päättyy viimeistään 31.10.2027, jotta avustus ehditään maksaa kokonaisuudessaan hankkeelle.

Yhteystiedot THL:ssä

- Kehittämispäällikkö Anni Helldan
- Suunnittelija Outi Kuitunen-Kaija
- Taloussuunnittelija Jenni Piiparinen
- Projektikoordinaattori Seija Nurmi

→ Kysymykset kehittämispäällikölle
(etunimi.sukunimi@thl.fi), joka ohjaa
tarvittaessa kysymyksen muille asiantuntijoille
THL:ssä

Kiitos kuulijoille ja
onnea hakuun!

www.thl.fi/maalaraha www.thl.fi/anslag